

A ORGANIZACIÓN POLÍTICA das SOCIEDADES

Juan Filgueira

Dto. de Xeografía e Historia

IES Virxe do Mar

Índice

- 1) O Estado como organización política das sociedades.
- 2) Democracia. Elementos dos Estados democráticos
- 3) Estados democráticos e non democráticos
- 4) A democracia en España

1. O ESTADO

Defínese **Estado** como o conxunto de institucións creadas para organizar a vida das

persoas que viven nun

mesmo **territorio**, que

Están gobernadas por

Unhas mesmas **leis**

baixo unhas mesmas institucións (**poder**).

a) Territorio

Está delimitado por unhas **fronteiras**. Máis alá desas fronteiras, o Estado non pode adoitar decisións nin impoñelas pola forza.

b) Poboación: a cidadanía

Son as **persoas** que viven nun Estado, sometidas ao poder do mesmo. Teñen **dereitos** e **deberes**. As persoas que viven nun Estado poden ter distintas culturas e nacionalidades.

c) Poder do Estado

No exercicio do poder, o Estado realiza as seguintes **funcións**:

- Establece as leis** (mediante o **Parlamento**) que regulan as relacións sociais da poboación.
- Vela polo **cumprimento das leis** (**poder xudicial**)
- É **responsable da orde** no interior do seu territorio e da súa seguridade no exterior (**corpos e forzas de seguridade**)
- Recada os impostos.**
- Dirixe a economía.**
- Administra servizos públicos.**

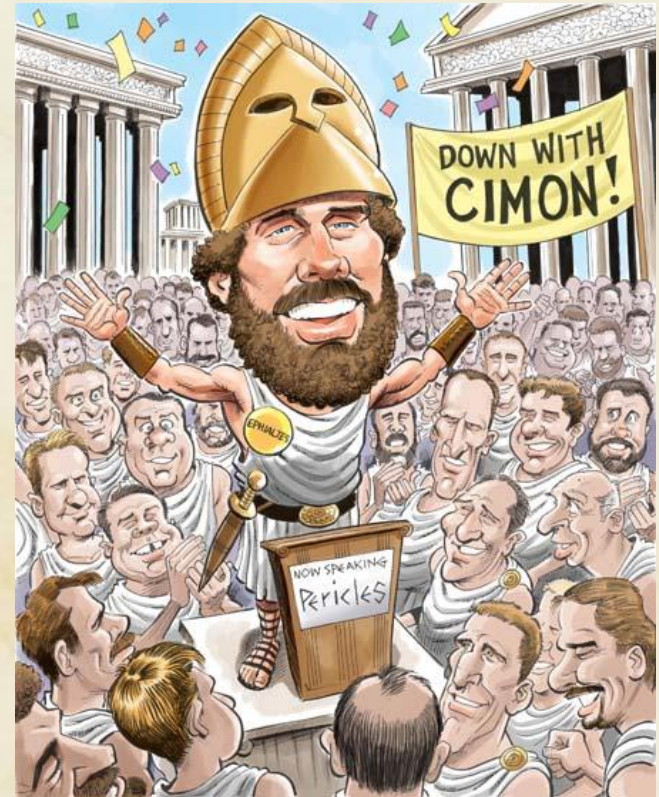

2. A DEMOCRACIA

Palabra grega que significa **poder ou goberno do pobo**. A democracia da cidade de **Atenas** (sec. V a C.) era imperfecta: convivían cidadáns con dereitos con non cidadáns, mulleres e escravos.

Actualmente, os sistemas democráticos baséanse na **igualdade**, na **xustiza** e na **liberdade**.

A democracia actual é **representativa**.

ELEMENTOS DOS ESTADOS DEMOCRÁTICOS

a) **As eleccións**: o **referendo** (para consultar unha cuestión concreta) e as **eleccións** (para elixir os representantes políticos) son o mecanismo a través dos cales os cidadáns, mediante o voto, participan no exercicio do poder.

- deben ser **libres**.
- deben ser **plurais**.
- deben facerse por **sufraxio universal**.
- deben ser **periódicas**.

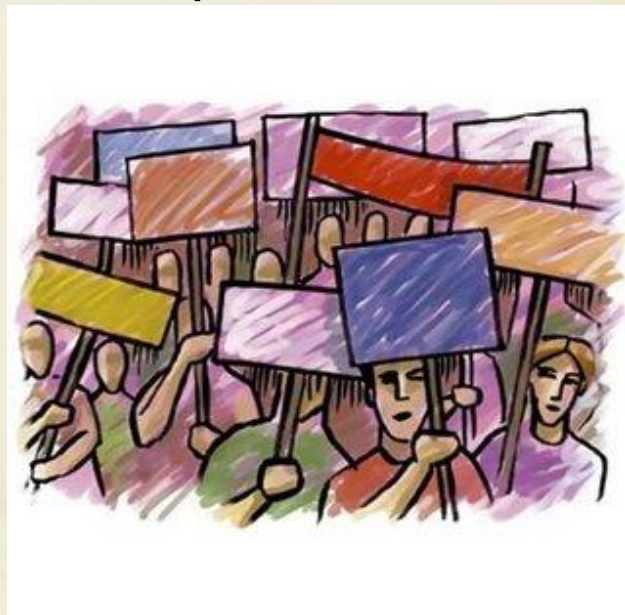

b) **Os partidos políticos**: organizacións a través das cales participan na vida política as persoas dunha cidadanía.

Os partidos preséntanlle aos cidadán os seus **programas**, nos que recollen os **obxectivos** que se propoñen acadar se acceden

ao poder, os/as **candidatos/as** que concorren ás eleccións.

Os cidadáns cos seus votos, escollen unha opción política.

c) **A división de poderes:** nos réximes democráticos existe a división de poderes para que ningunha institución acapare o poder.

PARLAMENTO:

elabora as leis,
controla ao Goberno.

Función lexislativa

GOBERNO:

Función executiva

Ditamina a política a
seguir e aplícaa a
través da
Administración

**PODER
XUDICIAL:**

Aplica as leis:
xulga os conflitos
entre a cidadanía
e castiga a quen
non cumpre a lei.

Función xudicial

3. ESTADOS DEMOCRÁTICOS

MONARQUÍAS E REPÚBLICAS

Nas **monarquías parlamentarias**, o **Xefe de Estado** é o **rei**, aínda que a soberanía resida no pobo. O rei reina, pero non goberna, e o seu cargo é **vitalicio** e **hereditario**.

Ex: España, Reino Unido, Bélxica, Países Baixos, Suecia...

Nas **repúblicas parlamentarias**, a xefatura do Estado reside no **Presidente da República**, que é **elixido pola cidadanía**.

A **xefatura do goberno** recae no **Primeiro Ministro** ou **Presidente do Goberno**.

ESTADOS LIBERAIS E SOCIAIS

Un **Estado liberal** non interfire na economía nin nas **relacións sociais**. A economía funciona segundo a **lei de mercado** (a lei da oferta e da demanda regula prezos e salarios, creando riqueza e traballo para todos).

Un **Estado social** defende as necesidades de **intervir nalgúns ámbitos económicos e sociais**, como **sanidade, educación, pensións, subsidios de paro**, cuxa finalidade é conseguir unha maior **igualdade** entre todos os cidadáns.

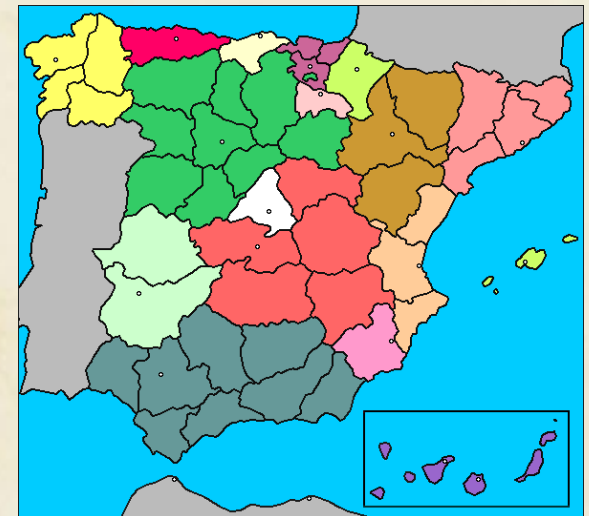

ESTADOS CENTRALISTAS E DESCENTRALIZADOS

Un **Estado centralizado** ejerce o poder desde o **Gobierno central** (Francia).

Un **Estado descentralizado comparte o poder** entre os **diferentes territorios** que o conforman, e delega neles competencias. Os **Estados autonómicos e federais** son exemplo de Estados descentralizados (Alemania, España).

ESTADOS NON DEMOCRÁTICOS

a) **Monarquía absoluta**: aquela na que o Rei concentra todo o poder (dita leis, goberna e xulga). Estes monarcas afirman actuar en nome de Deus. Exemplos: **Arabia Saudita, Omán...**

Salman bin Abdulaziz, rei de Arabia Saudita

b) **Ditadura**: réxime no que unha persoa, co apoio dun partido político, grupo étnico ou o exército, goberna con poder absoluto. Foron frecuentes en países de **América Latina**, e ségueno sendo en Estados de **África e Asia**.

Robert Mugabe, expresidente de Zimbabwe

4. A DEMOCRACIA EN ESPAÑA

Segundo a Constitución, España é unha **monarquía parlamentaria**.

O **Rei** é o **Xefe de Estado**, pero o Goberno é elixido polo Parlamento. Nunha monarquía parlamentaria, a **Coroa**, que dirixe a persoa do **Rei**, representa o Estado. O Rei é o **árbitro e moderador** das institucións. Non pode facer leis, non dirixe o Estado nin pode xulgar.

O cargo de Rei é **vitalicio e hereditario**: ademais non poden pedirlle contas pola súa actuación política.

SOBERANÍA NACIONAL

O PARLAMENTO

En España denomínase **Cortes Xerais**. Está formado por dúas Cámaras: o **Congreso de Diputados** e o **Senado**.

As Cortes exercen dúas **funcións** fundamentais: a **lexislativa** que consiste na elaboración e na aprobación das leis; e a de **control do Goberno**.

O **Goberno** e o **Presidente** son **escollidos** polo Parlamento. Poden facer dimitir o Goberno utilizando a **moción de censura**.

O GOBERNO

O **Goberno español** está formado polo **Presidente** (elixido polo Parlamento) e polos **ministros** (elixidos polo Presidente).

O Goberno fixa os **obxectivos** que se deben acadar en agricultura, industria, na sanidade, na educación, etc., decidindo cales son as **estratexias** (subir impostos, reducir gastos...).

Unha vez determinadas as **estratexias**, o Goberno **execútaas** a través dos **Ministerios** e demais **órganos administrativos**.

XUÍCES E TRIBUNAIS DE XUSTIZA

A **aplicación das leis** lévana a cabo os **xuíces** e os **tribunais de xustiza**, que son independentes dos demais poderes do Estado.

O **órgano de goberno do poder xudicial** en España, segundo a Constitución de 1978 é o **CONSELLO XERAL DO PODER XUDICIAL (CXPJ)**.

Themis

PARTICIPACIÓN POLÍTICA E PARTIDOS POLÍTICOS

En España os **ciudadáns** escollemos, **cada 4 anos**, os membros do **Congreso** e do **Senado**, os membros dos **Parlamentos Autonómicos** e os **concelleiros** dos respectivos concellos, así como os membros do **Parlamento Europeo** que lle corresponde designar a España (59).

Os partidos políticos en España de ámbito estatal son o **Partido Socialista Obreiro Español (PSOE)**, **Partido Popular (PP)**, **VOX**, **Ciudadanos** ; de ámbito autonómico son o **Bloque Nacionalista Galego (BNG)**, **Partit Democrata de Catalunya (PDeCAT)**, **Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)**, **Partido Nacionalista Vasco (PNV)**, **Partido Andalucista (PA)**, **Coalición Canaria (CC)**, **Nafarroa-Bai (Na-Bai)**, etc.

A actual CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA

Norma ou lei suprema que preside todo o ordenamento xurídico dun Estado democrático.

A Constitución actualmente vixente en España foi **aprobada polas Cortes en 1978** e ratificada en referendo pola cidadanía española o **6 de decembro** dese ano.

O maior mérito da Constitución actual é que **representa unha gran maioría de cidadáns**.

REFERENDUM CONSTITUCION ESPAÑOLA 1978

	% s/censo por Comunidades Autónomas				% s/votos
	ABSTEN.	SÍ	NO	BLANCOS	APROBACION
Andalucía	29,28	64,72	4,09	1,91	90,4
Cataluña	32,29	61,24	3,13	3,34	
Galicia	49,31	45,17	2,95	2,57	
País Vasco	54,49	31,29	10,85	3,37	
Aragón	26,58	64,75	4,88	3,79	68,7
Asturias	38,46	54,51	5,16	1,87	
Baleares	29,59	63,03	3,35	4,02	
Canarias	35,56	59,25	2,80	2,39	
Cantabria	28,69	59,38	9,06	2,86	N
Castilla-León	27,70	61,46	6,65	4,19	A
Castilla-Mancha	25,96	62,44	8,71	2,90	U
Extremadura	28,78	50,65	5,27	2,39	S
Madrid	27,71	62,22	7,39	2,68	C
Murcia	28,70	64,77	4,40	2,14	O
Navarra	33,42	50,38	11,29	4,90	P
Rioja, La	24,80	65,11	5,89	4,20	I
Valencia	24,53	67,08	5,26	3,13	O
Ceuta	32,53	59,48	5,70	2,29	
Melilla	32,27	59,92	5,73	2,07	

Datos obtenidos s/censo en <http://www.eleweb.net>

NAUSCOPIO

Información y Opinión

